

บทที่ 5

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อสำรวจปัจจัยคัดสรรและความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวี และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรและความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยใช้กรอบทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็มเป็นแนวทางในการศึกษา ตัวแปรคัดสรรด้านปัจจัยพื้นฐานที่เลือกศึกษาได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการศึกษา และระยะเวลาที่เจ็บป่วย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี ระยะเวลาที่ปรากฏอาการ โดยมารับการตรวจรักษาที่ห้องตรวจผู้ป่วยนอกแผนกอายุรกรรมโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น และโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2539 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 จำนวน 100 ราย ตามคุณสมบัติดังนี้ 1) มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปทั้งเพศชายและเพศหญิง 2) ได้รับการวินิจฉัยว่าติดเชื้อเอชไอวี ระยะเวลาที่ปรากฏอาการ แต่ไม่มีความผิดปกติทางสมองและจิตใจ และได้ผ่านขั้นตอนการให้คำปรึกษาแล้ว 3) สามารถเข้าใจและตอบแบบสัมภาษณ์ได้ และ 4) ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บโดยให้ผู้ป่วยตอบแบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสัมภาษณ์ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้กรอบทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็ม นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎีการพยาบาลของโอเร็มและการพยาบาลผู้ป่วยเอชไอวีจำนวน 5 ท่าน แพทย์ที่รักษาผู้ป่วยเอชไอวี 1 ท่าน แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงใหม่ จากนั้นนำไปทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ราย เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = 0.73 และวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการดูแลตนเองอยู่ในระดับสูง ปัจจัยคัดสรรเฉพาะเพศเท่านั้น ที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดูแลตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .03$) ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรสระยะเวลาในการศึกษาและระยะเวลาที่เจ็บป่วย พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดูแลตนเอง นอกจากนี้ผลการศึกษานับสนุนโครงสร้างของความสามารถในการดูแลตนเองในลักษณะที่ว่าความสามารถในแต่ละระดับจะเป็นพื้นฐานของระดับที่สูงขึ้นไปนั่นคือความสามารถและคุณสมบัติขั้นพื้นฐานจะเป็นพื้นฐานของพลังความสามารถ 10 ประการในการดูแลตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยดังนี้

1. รัฐและเอกชนควรหากลยุทธ์ในการมุ่งเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสร้างความตระหนักถึงการเกิดโรคและการแพร่กระจายโรคในประชากรชาย เนื่องจากชายส่วนใหญ่เป็นผู้รับโรคและแพร่กระจายโรคมกในปัจจุบันและการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่าเพศชายมีความสามารถในการดูแลตนเองน้อยกว่าเพศหญิง
2. รัฐบาลควรเร่งรัดนโยบายการกระจายโอกาสการศึกษาและการขยายระดับการศึกษาภาคบังคับให้สูงขึ้น เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้ติดเชื้อเอ็ดส์ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 25-34 ปี แต่มีระยะเวลาในการศึกษาเพียง 1-7 ปี หรือเทียบเท่าระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ อาจทำให้ความสามารถและทักษะในการเรียนรู้ต่ำยังผลให้การทำความเข้าใจและการรับรู้เกี่ยวกับโรคและการปฏิบัติตัวไม่ถูกต้อง การให้ความรู้ของรัฐและเอกชนโดยสื่อต่าง ๆ จึงอาจเข้าไม่ถึงหรือคลาดเคลื่อนได้
3. หน่วยงานที่ให้บริการสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับผู้ติดเชื้อเอ็ดส์ควรมีการคงและพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาและกระบวนการพบแพทย์เป็นระยะ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค เนื่องจากการให้คำปรึกษาเป็นวิธีการที่การศึกษาในครั้งนี้พบว่า จะช่วยให้ผู้ติดเชื้อเอ็ดส์มีการยอมรับและเข้าใจในตนเองตลอดจนทำให้มีการเชื่อมโยงแนวความคิดไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
4. ผู้ติดเชื้อเอ็ดส์ในระยะที่ปรากฏอาการส่วนใหญ่มีความสามารถในการดูแลตนเองในระดับสูง ดังนั้นการให้บริการและการศึกษาทางการแพทย์ควรตระหนักถึงและใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาและการให้บริการที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้ป่วย